

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Sa/8/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8022200499
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8022200499.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove, sudkyňou JUDr. Ingrid Kalinákovou, v právnej veci žalobkyne A. A. B., bytom C. X/BX, XXX XX D. E. F., právne zastúpenej JUDr. Ing. Renátou Vorobeľovou, so sídlom Lipová 1, 066 01 Humenné, proti žalovanej Sociálnej poisťovni, ústredie, so sídlom ul. 29. augusta č. 8 a 10, 813 63 Bratislava, v konaní o správnej žalobe, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej zo dňa 20.11.2017 číslo: XXXXX-X/XXXX-BA, takto

rozhodol:

Žalobu **z a m i e t a**.

Účastníkom nárok na náhradu trov konania a konania o kasačnej sťažnosti

n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

I.

Priebeh administratívneho konania

Z obsahu administratívneho spisu predloženého žalovanou, správny súd zistil, že žalovaná, ako príslušný odvolací orgán podľa § 218 ods. 1, 2 zákona číslo 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon číslo 461/2003 Z.z.“) preskúmaným rozhodnutím zo dňa 20. novembra 2017 číslo XXXXX-X/XXXX- G. rozhodla o odvolaní žalobkyne proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočka Vranov nad Topľou zo dňa 1. júna 2017 číslo XXXXX-X/XXXX-VT vo veci zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia tak, že odvolanie zamietla a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdila.

Sociálna poisťovňa, pobočka Vranov nad Topľou ako prvostupňový správny orgán vydala rozhodnutie číslo XXXXX-X/XXXX-VT, zo dňa 1. júna 2017, ktorým rozhodla, že samostatne zárobkovo činnnej osobe Samostatne zárobkovo činnnej osobe MUDr. Márii Faithovej (ďalej len „účastník konania“), r. č. XXXXXX/XXXX, bytom C. X/BX, XXX XX D. E. F. povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 31.03.2008 nezaniklo, ale zaniklo 30.06.2010.

Správny orgán 1. stupňa v odôvodnení rozhodnutia citoval ust. § 178 ods. 1 písm. a) bod 1, § 5 zákona v znení účinnom od 1. augusta 2006 do 31. decembra 2010, § 14 ods. 1 písm. b) zákona v znení účinnom od 1. januára 2008 do 31. decembra 2010, § 15 ods. 1 písm. b) zákona v znení účinnom od 1. januára 2008, § 21 ods. 1 zákona v znení účinnom od 1. januára 2008 do 31. decembra 2010, §

21 ods. 4 zákona v znení účinnom od 1. augusta 2006 do 31. decembra 2010 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, § 3 ods. 4 písm. c) zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkov, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti“) v znení zákona č. 351/2005 Z. z. účinného od 1. septembra 2005.

Svoje rozhodnutie správny orgán prvého stupňa odôvodnil tým, že účastník konania mal postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby na základe rozhodnutia o povolení na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia - ambulancie v odbore chirurgia vydaného Prešovským samosprávnym krajom pod č. 3585/2006OZ-ORU zo dňa 17.05.2006. Uvedené povolenie bolo zrušené rozhodnutím Prešovského samosprávneho kraja pod č. 1981/2008/OZ-CIZ ku dňu 31. marca 2008. Účastník konania dňa 04.04.2008 osobne doručil Sociálnej poisťovni, pobočka Vranov nad Topľou registračný list fyzickej osoby - odhláška samostatne zárobkovo činnnej osoby ku dňu 31.03.2008 spolu s rozhodnutím z Prešovského samosprávneho kraja o zrušení povolenia na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v neštátnom zdravotníckom zariadení - ambulancii v odbore chirurgia. Na základe týchto dokladov došlo k zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového postenia samostatne zárobkovo činnnej osoby dňom 31.03.2008. Licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (Licencia typu A) je oprávnením na vykonávanie činnosti podľa zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti a zakladá právne postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby na účely sociálneho poistenia. Licenciu na výkon samostatnej zdravotníckej praxe zdravotníckemu pracovníkovi v povolani lekárov vydáva Slovenská lekárska komora. Podľa údajov z registra daňových subjektov, vedeného do 31. decembra 2011 Daňovým riaditeľstvom Slovenskej republiky a od 1. januára 2012 Finančným riaditeľstvom Slovenskej republiky, príjem A. A. B. z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou za rok 2006 bol v sume 71 472,51 EUR (podľa konverzného kurzu v hodnote 1 EUR = 30,1260 SKK suma 71 472,51 EUR predstavuje sumu 2 153 181,00), čo je suma vyššia ako 3 027, 28 EUR (čo predstavuje sume 91 200, 00SKK), rok 2007 bo v sume 77 254,82 EUR (podľa konverzného kurzu v hodnote 1 EUR = 30,1260 SKK suma 77 254, 82 EUR predstavuje sume 2 327 379,00 SKK), čo je suma vyššia ako 3 226,44 EUR (čo predstavuje sume 97 200,00 SKK), za rok 2008 bol v sume 16 863,27 EUR (podľa konverzného kurzu v hodnote 1 EUR = 30,1260 SKK suma 16,863,27 EUR predstavuje sume 508 023,00 SKK), čo je suma vyššia ako 3 546,- EUR (čo predstavuje sumu 106 826,00 SKK), t. j. príjmy sú vyššie ako 12 - násobok minimálneho vymeriavacieho základu, a teda príjem A. A. B. za rok 2006, 2007 a za rok 2008 je v sume vyššej ako zákonom stanovená hranica príjmu z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnosu súvisiaceho s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou.

Správny orgán prvého stupňa podľa údajov z registra daňových subjektov, vedeného do 31. decembra 2011 Daňovým riaditeľstvom Slovenskej republiky a od 1. januára 2012 Finančným riaditeľstvom Slovenskej republiky zistil, že A. A. B. podala daňové priznanie za rok 2009, kde dosiahla príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou v sume 0 EUR (podľa konverzného kurzu v hodnote 1 EUR = 30,1260 SKK suma 0,00 EUR predstavuje sume 0,00 SKK), čo je suma nižšia ako 3 834,96, t. j. 12- násobok minimálneho vymeriavacieho základu, a teda príjem za rok 2009 je v sume nižšej ako zákonom stanovená hranica príjmu z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnosu súvisiaceho s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou pre posúdenie vzniku povinného poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby k 1. júlu 2010.

Správny orgán prvého stupňa konštatoval, že nakoľko bola licencia L1A PO/0481/05 na výkon samostatnej zdravotníckej praxe podľa § 68 ods. 1 písm. a) zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti k 31.03.2008 aktívna a príjem za rok 2006, 2007 a 2008 na účely sociálneho poistenia účastníkovi konania trvá aj po 31.03.2008. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti účastníkovi konania povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie nezaniklo ku dňu 31.03.2008, ale zaniklo dňom 30.06.2010 a preto Sociálna poisťovňa, pobočka Vranov na Topľou rozhodla tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia.

Proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu podala odvolanie žalobkyňa v zákonom stanovenej lehote.

II.

Stručné zhrnutie napadnutého rozhodnutia

O odvolaní žalobkyne proti rozhodnutiu žalovanej rozhodla žalovaná napadnutým rozhodnutím, zo dňa 20. novembra 2017 číslo XXXXX-X/XXXX- G., ktorá rozhodnutie správneho orgánu 1. stupňa potvrdila v celom rozsahu a odvolanie zamietla.

Rozhodnutie odôvodnila tým, že poukázala na odvolacie námietky žalobkyne, popísala priebeh administratívneho konania, zistený skutkový stav pred správnym orgánom 1. stupňa, citovala ustanovenie § 3 písm. a) zákona v znení účinnom do 31. decembra 2010, § 5 písm. c) zákona v znení zákona č. 310/2006 Z z účinnom od 1. augusta 2006 do 31. decembra 2010, § 3 ods. 4 písm. c) zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti“) v znení zákona č. 351/2005 Z. z., účinného od 1. septembra 2005, § 10 ods. 1 a 2 zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti v znení zákona č. 272/2007 Z. z., účinného od 1. júla 2007 a zákona č. 653/2007 Z. z., účinného od 1. januára 2008 do 31. mája 2010, § 10 ods. 1 zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti v znení zákona č. 133/2010 Z. z., účinného od 1. júna 2010, § 68 ods. 1 písm. a) zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti v znení zákona č. 653/2007 Z. z., účinnom od 1. januára 2008 do 31. mája 2010, § 68 ods. 1 písm. a) zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti v znení zákona č. 133/2010 Z. z., účinnom od 1. júna 2010, § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý zákona, § 227 ods. 2 písm. a) zákona, § 228 ods. 3 zákona v znení účinnom do 31. decembra 2010, § 228 ods. 7 zákona v znení zákona č. 449/2008 Z. z. účinnom od 1. januára 2009 do 31. decembra 2010, § 21 ods. 4 písm. b) zákona v znení zákona č. 310/2006 Z. z., účinného od 1. augusta 2006 do 31. decembra 2010.

Žalovaná konštatovala, že Prešovský samosprávny kraj dňa 17. mája 2006 rozhodnutím č. 3585/2006/OZ- ORU povolil účastníčke konania prevádzkovať zdravotnícke zariadenie - ambulanciu v odbore chirurgia. Uvedené povolenie Prešovský samosprávny kraj zrušil rozhodnutím číslo 1981/2008/OZ-CIZ, zo dňa 11. marca 2008, dňom 31. marca 2008. Účastníčka konania dňa 4. apríla 2008 predložila Sociálnej poisťovni, pobočka Vranov nad Topľou, Registračný list fyzickej osoby - odhlášku z povinného nemocenského poistenia a z povinného dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby s dňom zániku týchto poistení 31. marca 2008. Žalobkyni bola Slovenskou lekárskou komorou dňa 22. septembra 2005 vydaná licencia číslo: L1A/PO/0481/05 na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani lekárskeho, s dátumom vzniku 13. októbra 2005. Slovenská lekárska komora rozhodnutím číslo: LZA/PO/0481/05 rozhodla o zrušení licencie č. L1A/PO/0676/05 až ku dňu 14. decembra 2015.

Podľa názoru žalovanej námietky účastníčky konania, uvedené v odvolaní, nezakladajú dôvod na zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia, keďže v prípadoch ak samostatne zárobkovo činná osoba - lekár má platnú licenciu L1A (bez ohľadu na skutočnosť, či ju aj aktívne využíva) a v rozhodujúcom období má príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti vyšší, ako je zákonom ustanovená hranica, samostatne zárobkovo činnnej osobe - lekárovi povinné sociálne poistenie vzniká, resp. pokračuje. Z pojmovej definície licencie L1A podľa Slovenskej lekárskej komory vyplýva, že licencia L1A slúži pre lekára, ktorý bude poskytovať zdravotnícku prax ako fyzická osoba a nie ako právnická osoba. Na účely poskytovania zdravotníckej praxe ako právnická osoba slúži licencia L1C. Keďže účastníčka konania bola aj po 31. marci 2008 naďalej držiteľkou licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (L1A/PO/0481/05), mala oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, t. j. ku dňu 31. marca 2008 nespĺnila všetky podmienky zániku povinného sociálneho poistenia stanovené zákonom v znení neskorších predpisov. Účastníčka konania v čase podania odhlášky z

poistenia neoznámila Sociálnej poisťovni, že je od 22. septembra 2005 držiteľkou licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe.

Žalovaná argumentovala, že napriek skutočnosti, že účastníčke konania bolo rozhodnutie Prešovského samosprávneho kraja č. 3585/2006/OZ-ORU o povolení prevádzkovania zdravotníckeho zariadenia zrušené dňom 31. marca 2008, rozhodnutím Prešovského samosprávneho kraja č. 1981/2008/OZ-CIZ, mala účastníčka konania na účely sociálneho poistenia právne postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby aj po 31. marci 2008, pretože mala naďalej platné oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, ktorým je licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani lekára (licencia typu A), na základe ktorej bola oprávnená vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť aj po 31. marci 2008.

Podľa údajov Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky (od 1. januára 2012 Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky) príjem účastníčky konania zo samostatnej zárobkovej činnosti za rok 2006 bol v sume 2 153 181 Sk, t. j. presiahol zákonom ustanovenú sumu 91 200 Sk, príjem za rok 2007 bol v sume 2 327 379 Sk, t. j. presiahol zákonom ustanovenú sumu 97 200 Sk a príjem za rok 2008 bol v sume 508 023 Sk (16 863,27 EUR), t. j. presiahol zákonom ustanovenú sumu 3 546,00 EUR, na základe čoho bola účastníčka konania v období, ktoré je predmetom napadnutého rozhodnutia, povinne nemocensky poistenou a povinne dôchodkovo poistenou samostatne zárobkovo činnou osobou.

Žalovaná má za to, že v tejto súvislosti nie je rozhodujúce, na základe akého oprávnenia účastníčka konania príjem za uvedené roky dosiahla, ale skutočnosť, že príjem dosiahla ako samostatne zárobkovo činná osoba. Za rok 2009 účastníčka konania nepreukázala príjem zo samostatnej zárobkovej činnosti, ktorý by presiahol zákonom ustanovenú sumu potrebnú pre vznik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia od 1. júla 2010, a preto jej v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 21 ods. 1 zákona v znení zákona č. 555/2007 Z. z., účinnom od 1. januára 2008 do 31. decembra 2010, povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnnej osoby dňom 30. júna 2010 zaniklo.

Sociálna poisťovňa, ústredie, má za to, že účastníčka konania v odvolacom konaní nepredložila žiadne dôkazy, ktoré by zakladali pochybnosti o správnosti napadnutého rozhodnutia. V rámci odvolacieho konania boli zistenia prvostupňového orgánu preukázané. Napadnuté rozhodnutie bolo vydané na základe dostatočne zisteného skutkového stavu veci a v súlade so zákonom v znení neskorších predpisov.

III.

Podstatné zhrnutie argumentov žalobkyne

Včas podanou žalobou sa žalobkyňa domáhala preskúmania napadnutého rozhodnutia žalovanej. Žalobkyňa namietala, že postupom a rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočky Vranov nad Topľou ako prvostupňového orgánu a následne aj postupom a rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredia so sídlom v Bratislave ako druhostupňového orgánu boli porušené jej práva, ktoré vyplývajú zo zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a zákona č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Rozhodnutie žalovanej považuje žalobkyňa za nesprávne a nezákonné z dôvodu, že žalovaná vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej. S poukazom na ustanovenia § 209 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení vyplýva, že rozhodnutia Sociálnej poisťovne nemajú písomnú formu, v ktorom Sociálna poisťovňa rozhodla o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v nesporných prípadoch. V

takýchto prípadoch Sociálna poisťovňa rozhodnutie o zániku povinných poistení vyznačí len v spise, teda keďže žalobkyni nebolo doručené písomné rozhodnutie o zániku týchto poistení, teda podaniu žalobkyne vyhovel Sociálna poisťovňa, pobočka Vranov nad Topľou ako prvostupňový správny orgán žalovanej v celom rozsahu a vyznačila v spise zánik povinného nemocenského a povinného dôchodkového poistenia dňom 31. marca 2008.

Ustanovenie § 222 ods. 3 a 4 zákona č. 461/2003 Z.z. uvádza okrem iného, že najneskôr v lehote do jedného roka od právoplatnosti rozhodnutia - teda vyznačenia v spise zánik povinného nemocenského a povinného dôchodkového poistenia dňom 31. marca 2008, môže organizačná zložka Sociálnej poisťovne nariadiť obnovu neďávkového konania, pričom zmeškanie lehoty nemožno odpustiť. Vzhľadom k tomu, že od právoplatného rozhodnutia o zániku povinného nemocenského a povinného dôchodkového poistenia uplynul viac ako rok je žalobkyňa toho názoru, že žalovaná ani prvostupňový správny orgán žalovaného, teda Sociálna poisťovňa, pobočka Vranov nad Topľou nemôže nariadiť obnovu konania vo veci zániku týchto poistení, preto považuje napadnuté Rozhodnutie za nezákonné a z opatrnosti podáva námietku premĺčania, na ktorú žiadam, aby správny súd pri svojom rozhodovaní prihliadol, pretože žalovaný pri svojom rozhodovaní sa s touto námietkou žalobkyne v odvolacom konaní nevyšporiadal.

Žalobkyňa namietala, že z výroku napadnutého Rozhodnutia nie je zrejmé, na základe ktorého právneho predpisu žalovaný rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku Rozhodnutia; je uvedený len odkaz na príslušnosť organizačnej zložky, ktorá vo veci rozhodla, nie je však uvedené, na základe ktorého zákonného ustanovenia Sociálna poisťovňa rozhodla tak, ako je uvedené vo výrokovej časti Rozhodnutia, teda javí sa žalobkyni ako nezákonné a nepreskúmateľné. V tejto súvislosti poukazuje žalobkyňa aj na judikatúru Najvyššieho súdu SR a Rezolúciu č. /77/ 31 Výboru ministrov Rady Európy o správnom konaní, podľa ktorých sa majú zásady správneho konania aplikovať aj na tie správne procesy, na ktoré sa Správny poriadok nevzťahuje.

Žalobkyňa namietala, že pokiaľ ide o tvrdenie žalovanej na str. 3 Rozhodnutia o tom, že „Keďže Registračný list fyzickej osoby - odhláška, s dátumom zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia 31. marca 2008, ktorú predložila účastníčka konania Sociálnej poisťovni, pobočka Vranov nad Topľou, bola považovaná za spornú, bolo po preukázaní všetkých skutočností, súvisiacich s predmetnou vecou, vydané napadnuté rozhodnutie“, je podľa názoru žalobkyne účelovým tvrdením, pretože nie je reálne, aby po 9-tich rokoch bez predchádzajúcich upozornení, či výziev na odstránenie nedostatkov údajnej „spornej odhlášky“ vydal prvostupňový správny orgán žalovaného Rozhodnutie a aj žalovaný Rozhodnutie o tom, že povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie žalobkyne dňa 31.03.2008 nezaniklo, ale zaniklo 30.06.2010.

Žalobkyňa namietala, že s poukazom na § 233, ods. 9 zákona č. 461/2003 Z.z. Sociálna poisťovňa na základe samotného oznámenia tohto orgánu nemôže bez ďalšieho skúmania a vykonania ďalších dôkazov vyvodiť povinnosť voči SZČO prihlásiť sa do povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia, ak bolo povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti zrušené. Nemožno paušalizovať to, že vydaná licencia zakladá povinnosť vzniku povinného nemocenského a povinného dôchodkového poistenia, pretože samotné vydanie licencie bez Povolenia na prevádzkovanie zdravotníckej starostlivosti nezakladá právo na príjem, teda nie je naplnené ustanovenie § 6 ods.1 písm. c) zákona o dani z príjmov.

Žalobkyňa ďalej namietala, že odhlásením z povinného nemocenského a povinného dôchodkového poistenia odhláškou podanou dňa 04.04.2008 s dátumom odhlásenia 31.03.2008 na základe zrušenia Povolenia na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v neštátnom zdravotníckom zariadení, považuje za prehlásenie, že žalobkyňa nevykonáva činnosť samostatne zárobkovo činnnej osoby uvedenej v § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom od 01. augusta 2006 do 31. decembra 2010. Žiadny právny predpis výslovne neupravuje spôsob takéhoto prehlásenia a žalobkyňa mám za to, že toto je spôsob, ktorým prvostupňovému správne orgánu žalovanej prehlásila to, že nevykonáva činnosť

SZČO a Sociálna poisťovňa, pobočka Vranov nad Topľou ako prvostupňový správny orgán žalovanej nenamietala tento spôsob prehlásenia a ani žalobkyňu nevyzývala na doplnenie, či iný druh prehlásenia o tom, že nevykonáva činnosť SZČO a ani žalobkyňu neupovedomila o tom, že začala voči žalobkyni nedávkové konanie, teda prvostupňový správny orgán žalovaného jej v zmysle ustanovení § 3 ods. 2 Správneho poriadku nedal príležitosť sa vyjadriť k začatému konaniu, čím jej znemožnil vyjadriť sa k podkladu Rozhodnutia a uplatnenia návrhov.

Podstatné zhrnutie vyjadrenia žalovanej

Žalovaná vo vyjadrení k žalobe zo dňa 31.05.2018 navrhla žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Žalovaná poukázala na námietky žalobcu uvedené v žalobe, popísala priebeh administratívneho konania, zistený skutkový stav správnym orgánom 1. stupňa, zistený skutkový stav odvolacím orgánom a v celom rozsahu sa pridrжала odôvodnenia napadnutého rozhodnutia.

Žalovaná argumentovala tým, že na účely sociálneho poistenia sa za samostatne zárobkovo činné osoby považujú fyzické osoby vymedzené v § 5 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. Za rozhodujúcu skutočnosť, ktorá zakladá fyzickej osobe status samostatne zárobkovo činné osoby na účely sociálneho poistenia s účinnosťou do 31. decembra 2010 sa považuje aj udelenie oprávnenia na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu [§ 5 písm. c)]. Ak fyzická osoba spĺňa právnu kvalifikáciu samostatne zárobkovo činné osoby, t. j. ak má oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, okrem činnosti fyzickej osoby v pracovnom pomere, na ktorej výkon je povinná mať oprávnenie podľa osobitného predpisu, nadobúda fyzická osoba v zmysle právnej úpravy účinnej do 31. decembra 2010, status samostatne zárobkovo činné osoby, a to bez ohľadu na to, či na základe tohto oprávnenia činnosť podľa osobitného predpisu aj vykonáva. Za osobitný predpis v súvislosti s posudzovaním statusu samostatne zárobkovo činné osoby na účely sociálneho poistenia sa považuje aj zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý upravuje podmienky poskytovania zdravotnej starostlivosti fyzickými osobami a právnickými osobami.

Žalovaná konštatovala, že žalobkyňa bola považovaná za samostatne zárobkovo činnú osobu na účely sociálneho poistenia podľa § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2010 na základe povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia, ktoré bolo zrušené dňom 31. marca 2008, rozhodnutím Prešovského samosprávneho kraja, č.: 1981/2Q08/OZ-CIZ, zo dňa 11. marca 2008. V čase, kedy žalobkyňa zrušila povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia, bola však aj držiteľom licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani lekárom podľa § 10 zákona č. 578/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, číslo: L1A/PO/0481/05, ktorá ju oprávňovala vykonávať zdravotnícke povolanie od 13. októbra 2005. Z uvedeného dôvodu bola žalobkyňa naďalej, aj po zrušení povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia, považovaná na účely sociálneho poistenia za samostatne zárobkovo činnú osobu podľa § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2010.

Žalovaná zdôraznila, že v čase, kedy žalobkyňa požiadala o zrušenie povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia, mala možnosť požiadať aj o zrušenie licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe L1A/PO/0481/05. Zrušenie licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe L1A/PO/0481/05 až ku dňu 14. decembra 2015 nemá vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, keďže v spornom období žalobkyňa preukázateľne predmetnou licenciou, t. j. oprávnením na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, disponovala. Na základe príjmu z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti, ktorý žalobkyňa dosiahla za rok 2006 (2 153 181,00 Sk) vzniklo žalobkyni povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činné osoby od 1. júla 2007 do 30. júna 2008. Vzhľadom na príjmy, ktoré žalobkyňa dosiahla za rok 2007 (2 327 379,00 Sk), vzniklo žalobkyni povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie aj od 1. júla 2008 do 30. júna 2009 a následne, na základe príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti, ktoré žalobkyňa dosiahla za rok 2008 (508 023,00 Sk, vzniklo žalobkyni povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie aj od 1. júla 2009 do 30. júna 2010. Keďže žalobkyňa bola držiteľom

oprávnenia na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, t. j. licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe L1A, aj po 31. marci 2008, kedy bolo žalobkyni Prešovským samosprávnym krajom zrušené povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia, nezaniklo žalobkyni povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie podľa § 21 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. dňom 31. marca 2008. Žalobkyni zaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie podľa § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov dňom 30. júna 2010 vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa za rok 2009 nedosiahla z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti príjem relevantný na vznik tohto poistenia od 1. júla 2010.

Sociálna poisťovňa sa nestotožňuje s tvrdením žalobkyne, že Sociálna poisťovňa o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v nesporných prípadoch nemajú písomnú formu a vyznačia sa len v spise. Poukázala na to, že rozhodnutie správneho orgánu musí mať zákonom ustanovenú formu, ktorú predstavujú obsahové a formálne náležitosti. Rozhodnutie správneho orgánu z hľadiska jeho právnej povahy je individuálnym správnym aktom, ktorým sa predpísaným procesným postupom autoritatívne zasahuje do právnej situácie konkrétnych fyzických osôb. Rozhodnutie je zároveň aktom aplikácie práva, ktorým správny orgán abstraktné ustanovenie právnej normy prostredníctvom rozhodovacieho procesu privádza k individuálne určenej fyzickej osobe. Obsahom rozhodnutia správneho orgánu je odôvodnené riešenie určitej konkrétnej právnej situácie. Vydaním rozhodnutia sa proces aplikácie práva zavŕši. Z uvedeného je zrejmé, že vyznačenie určitej skutočnosti v spise poistenca, nemá povahu rozhodnutia. Žalobkyňa dňa 4. apríla 2008 predložila pobočke Sociálnej poisťovne Registračný list FO - odhlášku zo sociálneho poistenia, s dátumom zániku poistenia 31. marec 2008. Podaný Registračný list FO - odhláška však sama o sebe nespôsobuje zánik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby (odhláška z povinného sociálneho poistenia má len deklaratórne účinky), pretože zánik týchto poistení nastáva až na základe právnych skutočností ustanovených zákonom č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2010. V tejto súvislosti poukázala žalovaná na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Sžo/16/2016, zo dňa 27. júna 2017, v ktorom najvyšší súd dospel k záveru, že „Prihláška samostatne zárobkovo činnnej osoby do povinného poistenia, ako aj odhláška z tohto poistenia, sú v zmysle zákona o sociálnom poistení len evidenčnými úkonmi, ktoré je samostatne zárobkovo činná osoba povinná urobiť do ôsmich dní od vzniku, resp. zániku poistenia. Uvedené úkony však vznik alebo zánik povinného poistenia nespôsobujú, pretože tie nastávajú na základe zákona v nadväznosti na nadobudnutie, resp. zánik oprávnenia na podnikanie.“

Žalobkyňa pri podaní Registračného listu FO - odhlášky zo sociálneho poistenia dňom 31. marca 2008 neoznámila Sociálnej poisťovni, pobočka Vranov nad Topľou, že je držiteľom licencie L1A/PO/0481/05, ktorá sa považuje za oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, napriek tomu, že podľa § 227 ods. 2 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z. je poistenec povinný preukázať skutočnosť rozhodujúcu na vznik, trvanie, prerušenie a na zánik sociálneho poistenia. V prípade, ak by tieto skutočnosti žalobkyňa pobočke Sociálnej poisťovne oznámila pri podaní Registračného listu FO - odhlášky zo sociálneho poistenia, bola by ihneď upozornená zo strany pobočky Sociálnej poisťovne, že zánik povinného sociálneho poistenia nenastal. Túto skutočnosť však Sociálna poisťovňa, pobočka Vranov nad Topľou, zistila až z údajov poskytnutých Slovenskou lekárskou komorou dňa 7. apríla 2016. Do toho času Sociálna poisťovňa nemala reálnu možnosť zistiť, že žalobkyňa je držiteľom licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (L1A), a teda do času, kým sa nepreukázal opak, nepovažovala zánik sociálneho poistenia dňom 31. marca 2008 za sporný. Následne po preskúmaní skutkového stavu veci Sociálna poisťovňa, pobočka Vranov nad Topľou, dňa 1. júna 2017 rozhodla o sociálnom poistení žalobkyne, ako o spornom prípade. Skutočnosť, že pobočka Sociálnej poisťovne konala po 9-tich rokoch nebola teda spôsobená nezájumom vo veci konať, ale z dôvodu, že prvostupňový orgán nemal vedomosť o relevantných skutočnostiach spôsobujúcich spornosť zániku sociálneho poistenia. Išlo teda o objektívne skutočnosti brániace pobočke Sociálnej poisťovne vo veci konať a rozhodnúť.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Vranov nad Topľou, číslo: XXXXX-X/XXXX-VT, zo dňa 1. júna 2017, ktoré bolo potvrdené napadnutým rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie, nebola a ani nemohla byť zo strany pobočky Sociálnej poisťovne nariadená obnova konania (do 1. júna 2017 neexistovalo právoplatné rozhodnutie vo veci zániku sociálneho poistenia

žalobkyne, ako samostatne zárobkovo činné osoby), ale pobočka Sociálnej poisťovne v nedávkovom konaní rozhodla na základe §178 ods. 1 písm. a) bod prvý zákona č. 461/2003 Z. z. o zániku sociálneho poistenia ako o spornom prípade, t. j. že žalobkyni povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie nezaniklo dňa 31. marca 2008, ale zaniklo dňa 30. júna 2010.

V súvislosti s námietkami žalobkyne žalovaná uviedla, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie, ako aj s ním súvisiace rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Vranov nad Topľou, obsahujú citáciu ustanovení právnych predpisov, na základe ktorých rozhodovali, a z ktorých vychádzali pri právnom posúdení veci.

V súvislosti s procesnými pochybeniami, ktorých sa podľa názoru žalobkyne dopustila Sociálna poisťovňa tým, že žalobkyňu vopred neinformovala o začatí nedávkového konania, žalovaná poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Sžo/20/2010, zo dňa 24. februára 2011, na ktorý sa odvolal aj odvolací orgán v napadnutom rozhodnutí, a v ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil právny názor, že konanie, ktoré sa začína na podnet organizačnej zložky Sociálnej poisťovne, je začaté odo dňa, keď príslušná organizačná zložka Sociálnej poisťovne urobila voči účastníkovi konania prvý úkon (§ 185 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z.). Zákon č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov však nekonkretizuje o aký úkon má ísť, a preto za prvý úkon je možné považovať aj doručenie rozhodnutia, pokiaľ Sociálna poisťovňa disponovala potrebnými a dostatočnými podkladmi pre rozhodnutie. Sociálna poisťovňa nemá v danej veci podľa zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov ani povinnosť, aby o začatí konania upovedomila všetkých známych účastníkov konania, ako to ukladá zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok). Taktiež zákon č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov neukladá povinnosť Sociálnej poisťovni pred vydaním rozhodnutia dať možnosť vyjadriť sa účastníkovi konania k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie. Žalobkyni bola dňa 11. mája 2017 doručená výzva Sociálnej poisťovne, pobočka Vranov nad Topľou, číslo: XXXXX-X/XXXX-VT, ktorou pobočka Sociálnej poisťovne vyzvala žalobkyňu na predloženie dokladov preukazujúcich zánik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia dňom 31. marca 2008. Záverom upozornila žalobkyňu na to, že ak si ustanovenú povinnosť nespĺní v určenej lehote, bude Sociálna poisťovňa, pobočka Vranov nad Topľou, pokračovať v konaní vydaním rozhodnutia v spornom prípade. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobkyňa bola zo strany pobočky Sociálnej poisťovne upozornená na následok nespĺnenia uloženej povinnosti, napriek tomu, že zákon č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov túto povinnosť organizačnej zložke Sociálnej poisťovne neukladá. Žalobkyňa mala možnosť „obhájiť svoje práva, prípadne povinnosti a záujmy“ v rámci odvolacieho konania. Uvedenú možnosť využila a dňa 4. júla 2017 podala voči rozhodnutiu prvostupňového orgánu odvolanie. Ak by sa v rámci odvolacieho konania preukázala nezákonnosť napadnutého rozhodnutia, prvostupňový orgán, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal, by na základe § 217 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. vyhovel odvolaniu v plnom rozsahu a v rámci autoremedúry by napadnuté rozhodnutie zrušil, resp. nahradil novým rozhodnutím vydaným v súlade s právnymi predpismi. Žalobkyňa však v odvolaní voči rozhodnutiu pobočky Sociálnej poisťovne nezákonnosť rozhodnutia prvostupňového orgánu, ktorým prvostupňový orgán rozhodol, že žalobkyni, ako samostatne zárobkovo činné osobe, povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie nezaniklo dňa 31. marca 2008, ale zaniklo dňa 30. júna 2010, nepreukázala.

Vychádzajúc z uvedených skutočností žalovaná navrhol, aby Krajský súd v Prešove, správnu žalobu voči napadnutému rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústredie, zamietol.

Podstatné zhrnutie argumentov žalobkyne k vyjadreniu žalovanej

Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalovanej uviedla, že trvá na podanej žalobe v celom rozsahu a dôvodoch žaloby. Žalobkyňa dáva do pozornosti súdu to, že postup žalovanej pri vydaní rozhodnutia, ktoré je predmetom tejto žaloby je v rozpore so zákonom z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a preto trvá žalobkyňa trvá na žalobnej námietke v tom, že žalobkyňa ako lekár v období od 01. apríla 2008 s poukazom na skutočnosti, ktoré preukázala pri podaní žaloby nespadá ako poistenec pod režim povinného poistenia podľa § 21 ods. 1 v spojení s ustanovením § 5 písm. c)

zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení a preto považuje žalobu za dôvodnú a navrhuje súdu, aby rozhodnutie žalovanej podľa § 191 ods. 1 písm. c) Správneho súdneho poriadku zrušil a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie.

Podstatné zhrnutie argumentov žalovanej k vyjadreniu žalobcu

Žalovaná vo vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne, ktoré bolo súdu doručené 05.09.2018 uviedla, že žalobkyňa vo svojom vyjadrení zo dňa 9. júla 2018 „de facto“ poukazuje na rovnaké skutočnosti ako v správnej žalobe zo dňa 23. januára 2018, pričom Sociálna poisťovňa má za to, že vo svojom vyjadrení k správnej žalobe zo dňa 31. mája 2018 vyčerpávajúcim spôsobom reagovala na všetky žalobné námietky.

Opätovne žalovaná uviedla, že podľa § 227 ods. 2 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z. ie skutočnosti rozhodujúce na vznik, trvanie, prerušenie a na zánik sociálneho poistenia povinný preukázať poistenec. Uvedenú povinnosť si žalobkyňa preukázateľne nespĺnila, čoho následkom bolo vydanie rozhodnutia pobočky Sociálnej poisťovne až po 9-tich rokoch, t. j. potom, ako boli Sociálnej poisťovni poskytnuté relevantné údaje Slovenskou lekárskou komorou. Bližšie zdôvodnenie Sociálna poisťovňa uviedla na str. 7 vyjadrenia k správnej žalobe, zo dňa 31. mája 2018.

Sociálna poisťovňa, ústredie, sa naďalej pridrižiava právneho názoru prezentovaného v napadnutom rozhodnutí číslo: XXXXX-X/XXXX-BA, zo dňa 20. novembra 2017, ako aj vo vyjadrení k správnej žalobe, zo dňa 31. mája 2018 a žiada správnu žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

IV.

Posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov

Preskúmaním veci súd dospel k záveru, že v danom prípade sa jedná o rozhodovanie o správnej žalobe v sociálnych veciach podľa tretej hlavy SSP.

Podľa ods. 2 § 199 SSP v konaní podľa tejto hlavy správny súd zohľadňuje špecifické potreby vychádzajúce zo zdravotného stavu a sociálneho postavenia účastníka konania - fyzickej osoby a poskytuje jej poučenie o jej procesných právach a povinnostiach.

Podľa ustanovenia § 5 ods. 2 SSP, konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania.

Podľa ods. 3 ustanovenia § 5 ods. 2 SSP, pri rozhodovaní správny súd dbá na ochranu zákonnosti a verejného záujmu.

Podľa ods. 4 ustanovenia § 5 SSP, správny súd postupuje a rozhoduje v súlade s platnými a účinnými právnymi predpismi so zohľadnením ich právnej sily a v súlade so základnými princípmi tohto zákona.

Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

Podľa ustanovenia § 177 ods. 1 SSP, správnou žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánov verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

Podľa § 178 ods. 1 SSP, žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník administratívneho konania bola rozhodnutím orgánu verejnej správy alebo opatrením orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmov.

Podľa § 190 SSP ak správny súd po preskúmaní rozhodnutia alebo opatrenia žalovaného dospeje k záveru, že žaloba nie je dôvodná, rozsudkom ju zamietne.

Podľa § 107 ods. 1 a 2 SSP predseda senátu nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, ak: a) o to požiada aspoň jeden z účastníkov konania, b) vykonáva dokazovanie, c) to vyžaduje verejný záujem, d) je to na prejednanie veci potrebné alebo e) tak ustanovuje tento zákon. V ostatných prípadoch rozhoduje správny súd bez pojednávania.

V danom prípade nepožiadal o nariadenie pojednávania vo veci samej ani jeden z účastníkov konania, preto súd pojednávanie vo veci nenariadil a vo veci upovedomil účastníkov konania o termíne verejného vyhlásenia rozsudku upovedomením zo dňa 13.10.2022 vyvesením na úradnej tabuli súdu dňa 17.10.2022. Zároveň oznámil termín verejného vyhlásenia rozsudku aj na webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 17.10.2022 (§ 137 ods. 4 SSP).

Keďže sa na vyhlásenie rozsudku nedostavil žiaden z účastníkov konania, správny súd podľa § 137 ods. 3 druhá veta SSP vyvesil skrátenú formu písomného vyhotovenia rozsudku na úradnej tabuli súdu. Zároveň bolo verejné vyhlásenie rozhodnutia uverejnené aj na webovej stránke súdu dňa 25.10.2022.

Správny súd v danej veci považuje za potrebné uviesť, že správnu žalobu posudzoval podľa § 202 ods. 2 SSP neformálne, neviazanú rozsahom a dôvodmi správnej žaloby (§ 134 ods. 2 písm. d/ SSP), čo znamená, že preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutia v celom rozsahu.

Krajský súd v Prešove ako súd správny rozsudkom č.k. 5 Sa 2/2018-65 z 18.12.2018 podľa § 191 ods. 1 písm. d / SSP zrušil rozhodnutie žalovanej v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu a vec vrátila žalovanej na ďalšie konanie. Žalobkyni priznal nárok na úplnú náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť žalovaná. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd podľa § 438 ods. 2 SSP preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalovanej je dôvodná. Kasačný súd rozsudkom sp. zn. 7Sžsk/53/2019 zo dňa 15.7.2022 rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 5 Sa 2/2018-65 z 18.12. 2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Správny súd po vykonaní súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia žalovanej v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím a konaní im predchádzajúcich po zrušení rozsudku kasačným súdom, pri aplikácii zákonnej úpravy uvedených právnych predpisov, ako i právneho záveru Veľkého senátu formulovaného v jeho rozhodnutí sp. zn. IVs/3/2019 zo dňa 24.11.2020, ktorý je pre správne súdy záväzný, postupom podľa Správneho súdneho poriadku dospel k záveru, že správna žaloba nie je dôvodná.

Otázkou postavenia (statusu) lekára ako samostatne zárobkovo činnej osoby v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. z dôvodu, že bol držiteľom licencie L1A sa zaoberal a dal na ňu odpoveď Veľký senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. IVs 3/2019 zo dňa 24.11.2020. Ústavná

sťažnosť proti uvedenému rozsudku najvyššieho súdu bola odmietnutá Ústavným súdom Slovenskej republiky uznesením č. k. IV.ÚS 610/2021-22 zo dňa 30.11.2021.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 1 Vs 3/2019 zo dňa 24. novembra 2020 k otázke statusu samostatne zárobkovo činnnej osoby na základe oprávnenia na vykonávanie činností v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení platnom do 31.12.2010 citujúc § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení platnom do 31.12.2010, § 3 ods. 1 zákona č. 578/2004 Z. z., § 3 ods. 4 zákona č. 578/2004 Z. z., § 4 zákona č. 578/2004 Z. z., § 10 ods. 1,2 zákona č. 578/2004 Z. z., § 68 ods. 1 zákona č. 578/2004 Z. z., konštatoval: „Zákonodarca už v ustanovení § 3 ods. 4 zákona č. 578/2004 Z. z. rozlišuje u lekárov medzi výkonom zdravotníckeho povolania na základe povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia alebo povolenia vydaného podľa osobitného predpisu [písm. b)] a na základe licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe [písm. c)].“

Jednou z podmienok na vydanie povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia (napr. ambulancie) právnickej osobe, napr. spoločnosti s ručením obmedzeným [§ 12 ods. 3 písm. a) zákona č. 578/2004 Z. z.] je, že právnická osoba má určeného odborného zástupcu s licenciou na výkon činnosti odborného zástupcu [§ 68 ods. 1 písm. c)], teda s tzv. licenciou LÍC.

Jednou z podmienok na vydanie povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia (napr. ambulancie) fyzickej osobe [§ 12 ods. 3 písm. a) zákona č. 578/2004 Z. z.] je licencia L1 B, t. j. licencia na výkon zdravotníckeho povolania [§ 68 ods. 1 písm. b)].

Pojem „povolenie“, uvedený v § 4 písm. a) bod 1. a § 11 zákona č. 578/2004 Z. z. je potrebné vykladať v kontexte s ustanovením § 3 ods. 4 písm. b) tohto zákona, teda tak, že pod povolením sa rozumie povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia (ambulantnej zdravotnej starostlivosti, ústavnej zdravotnej starostlivosti). Povolenie príslušný orgán vydá fyzickej osobe, ak má licenciu na výkon zdravotníckeho povolania, tzv. licencia L1B [§ 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 578/2004 Z. z.] a právnickej osobe, ak má určeného odborného zástupcu s licenciou na výkon činnosti odborného zástupcu v tom povolaní, v ktorom má poskytovateľ prevažne poskytovať zdravotnú starostlivosť - tzv. licenciu LÍC [§ 12 ods. 3 písm. a) zákona č. 578/2004 Z. z. Licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe, vydaná podľa § 68 ods. 1 písm. a) zákona č. 578/2004 Z. z. (ďalej aj „licencia L1 A“) nie je podmienkou na vydanie povolenia podľa § 12 zákona č. 578/2004 Z. z. Ide o licenciu, ktorá nie je žiadnym spôsobom viazaná na povinnosť držby licencie L1B alebo LÍC, súčasne však držba licencie L1A nevyklučuje, aby lekár bol držiteľom aj licencií L1B a LÍC.

Veľký senát sa stotožnil s názorom, že licencia L1A oprávňuje lekára vykonávať samostatnú zdravotnícku prax, teda poskytovať zdravotnú starostlivosť v zdravotníckom zariadení prevádzkovanom iným poskytovateľom alebo na inom mieste, a že lekár - držiteľ licencie L1A, je oprávnený bez ďalšieho povolenia alebo súhlasu akéhokoľvek orgánu poskytovať zdravotnú starostlivosť. Iba na jeho vôľu je ponechané, či uvedenú licenciu bude aj využívať, a teda, či bude uzatvárať dohody/zmluvy o výkone zdravotnej starostlivosti s inými prevádzkovateľmi zdravotníckych zariadení, a vybrať si, v ktorom zdravotníckom zariadení, resp. inom mieste (napr. v byte chorého, v inom prirodzenom sociálnom prostredí osoby, ktorá vyžaduje poskytovanie zdravotnej starostlivosti), bude zdravotnú starostlivosť poskytovať. V prípade poskytovania zdravotnej starostlivosti na základe licencie L1A ide o tzv. „návštevnú službu“. Samotná skutočnosť, že prevádzkovateľ zdravotníckeho zariadenia, s ktorým lekár - držiteľ licencie L1A uzatvára dohodu/zmluvu, je povinný spĺňať podmienky ustanovené zákonom, medzi ktoré patrí aj vydanie povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia s oprávnením na vykonávanie samostatnej zdravotníckej praxe lekára - držiteľa licencie L1A nijako nesúvisí. Povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia sa viaže výlučne na osobu prevádzkovateľa zdravotníckeho zariadenia. Zánikom povolenia neprestane lekár, ktorý je držiteľom licencie L1A, spĺňať podmienky pre vydanie tohto druhu licencie. Splnenie predpokladov pre vydanie licencie L1A lekárom nie je naviazané na vydanie povolenia prevádzkovateľovi zdravotníckeho zariadenia. Skutočnosť, že lekár-držiteľ licencie L1A uzatvára súkromné zmluvy/dohody s prevádzkovateľom zariadenia, ktorý má vydané povolenie,

nemožno chápať ako podmienku oprávnenia na výkon zdravotníckej praxe. Podmienky na výkon samostatnej zdravotníckej praxe musí lekár splniť na to, aby mu licencia L1A bola vydaná (pred vydaním licencie L1A). Zmluvu/dohodu s prevádzkovateľom zdravotníckeho zariadenia uzatvára následne, po tom, čo spĺňa podmienky na výkon zdravotníckej praxe, teda po vydaní licencie L1 A.

Veľký senát sa stotožnil s názorom senátu 9S, že pod pojmom oprávnenie na vykonávanie činností v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení platnom do 31.12.2010, je potrebné rozumieť povolenie, súhlas s vykonávaním určitej činnosti, ktoré vydáva Slovenská lekárska komora po tom, čo zistí, že lekár spĺňa odborné a iné zákonom ustanovené predpoklady na vykonávanie samostatnej zdravotníckej praxe. Skutočnosť, že lekár na základe tohto povolenia, súhlasu s výkonom činnosti (licencie L1A) môže uzatvárať dohody/zmluvy, od ktorých závisí, kde takúto činnosť bude vykonávať, na existenciu povolenia udeleného lekárskou komorou, vplyv nemá. Po splnení zákonných podmienok je iba na vôli držiteľa oprávnenia, akým spôsobom a kde bude výkon činnosti realizovať, pričom zo strany verejnej moci u držiteľa licencie L1A žiadny ďalší úkon (napr. povolenie vykonávať činnosť u konkrétneho poskytovateľa, registráciu a pod.) nie je potrebný. Licenciu L1A nepotrebuje lekár v pracovnom pomere u poskytovateľa zdravotnej starostlivosti. Na výkon povolania lekára v pracovnom pomere Slovenska lekárska komora vydáva licenciu L1B. Ak sa lekár rozhodne poskytovať zdravotnú starostlivosť ako fyzická osoba - podnikateľ vo svojom mene a na svoj účet vo vlastnom zdravotníckom zariadení [§ 4 písm. a) bod. 1 zákona č. 578/2004 Z. z.], v takom prípade je licencia L1B predpokladom na vydanie povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia (napr. ambulancie), ktoré vydáva ministerstvo alebo samosprávny kraj. Licencia L1B teda sama o sebe nie je oprávnením na vykonávanie činnosti, ktoré predpokladá ustanovenie § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z. v znení platnom do 31.12.2010 - takým oprávnením sa stáva len v spojení s povolením lekára - fyzickej osoby na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia (ambulancie). Pokiaľ si lekár na účely poskytovania zdravotnej starostlivosti založí spoločnosť s ručením obmedzeným, v takom prípade licencia L1C - licencia na výkon činnosti odborného zástupcu zdravotníckym pracovníkom v povolani lekárov, vydaná podľa § 68 ods. 1 písm. c) zákona č. 578/2004 Z. z., je predpokladom na vydanie povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia touto právnickou osobou. Je iba na vôli lekára, či popri žiadosti o vydanie licencie L1B, požiadava aj o vydanie licencie L1A, a či sa rozhodne využiť obe licencie a poskytovať zdravotnú starostlivosť na základe oboch licencií. Držba licencie L1B ani vstup jej držiteľa do pracovného pomeru s prevádzkovateľom zdravotníckeho zariadenia však nemá žiaden vplyv na právo držiteľa licencie L1A naďalej vykonávať samostatnú zdravotnícku prax. Ak sa lekár ako fyzická osoba - podnikateľ, rozhodne zmeniť spôsob svojho podnikania a založiť si napr. spoločnosť s ručením obmedzeným, ktorá bude prevádzkovateľom zdravotníckeho zariadenia ako právnická osoba, na získanie povolenia podľa § 12 ods. 3 zákona č. 578/2004 Z. z. musí mať táto právnická osoba určeného odborného zástupcu s licenciou na výkon činnosti odborného zástupcu [§ 68 ods. 1 písm. c) zákona č. 578/2004 Z. z.], teda s tzv. licenciou L1C. Licencia L1C nie je oprávnením na vykonávanie činnosti, ktoré predpokladá ustanovenie § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. Ani držba licencie L1C nie je dôvodom zániku licencie L1 A, a nie je ani prekážkou toho, aby lekár využíval aj licenciu L1A. Licencie môže Lekárska komora dočasne pozastaviť alebo zrušiť z dôvodov a v rozsahu podľa § 73 a § 74 zákona č. 578/2004 Z. z. Veľký senát sa z vyššie uvedených dôvodov stotožnil s názorom senátu 9S, že v prípade držiteľov licencií L1A je naplnená formálna aj materiálna stránka oprávnenia na výkon činnosti, pretože neexistuje žiadna vonkajšia prekážka nezávislá od vôle držiteľa licencie, ktorá by mu bránila vykonávať samostatnú zdravotnícku prax, teda poskytovať zdravotnú starostlivosť v zdravotníckom zariadení prevádzkovanom iným poskytovateľom alebo na inom mieste. Skutočnosť, že držiteľ licencie L1A uvedenú licenciu nevyužíva, neznamená reálnu nemožnosť jej využívania. Na to, aby licencia L1A nebola oprávnením podľa § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z., by musela existovať objektívna nemožnosť vykonávať činnosť, ktorá nespočíva v konaní, resp. nekonaní držiteľa oprávnenia. Vzhľadom na uvedené držiteľ licencie L1A má postavenie (status) samostatne zárobkovo činnnej osoby v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z.“.

Z uvedených dôvodov Veľký senát v konaní vedenom pod sp. zn. IVs/3/2019 dospel k záveru, že je potrebné sa odchýliť od záveru Veľkého senátu vo veci sp. zn. IVs/1/2019. Na prvú otázku, teda „či licencia L1A vydaná lekárovi na výkon samostatnej zdravotníckej praxe podľa § 10 ods. 2 zákona č. 548/2004 Z. z. má alebo nemá charakter oprávnenia na výkon činnosti predpokladaného v § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z.“, uviedol nasledovné: „Licenciu L1A (na výkon samostatnej zdravotníckej

praxe) ako samostatné oprávnenie na výkon zdravotníckeho povolania podľa § 3 ods. 4 písm. c) zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti treba považovať za oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2006 Z. z., na základe ktorého je lekár — držiteľ licencie L1A považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu na účely zákona o sociálnom poistení. Vykonávanie zdravotníckeho povolania v pracovnoprávnom vzťahu lekárom, ktorý je držiteľom licencie L1B a ktorý je súčasne stále držiteľom licencie L1A, nie je prekážkou možnosti poskytovať zdravotnú starostlivosť aj na základe licencie L1 A, a teda nie je dôvodom, aby držiteľ licencie L1A nebol považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2006 Z. z.“

Veľký senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozsudku č. k. 1 Vs 3/2019, zo dňa 24. novembra 2020 k otázke zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia z titulu oprávnenia na vykonávanie činností v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení platnom do 31.12.2010, citujúc § 14 ods. 1 písm. b), § 21 ods. 1, 3, § 227 ods.2, písm. a/, § 228 ods.1, 2, 3, 7, § 233 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, konštatoval: „Status samostatne zárobkovo činnnej osoby (ďalej aj „SZČO“) na základe licencie L1A nie je bez ďalšieho dôvodom vzniku, resp. trvania povinného poistenia SZČO. je však predpokladom vzniku, alebo trvania takého poistenia.“ V tejto súvislosti považoval Veľký senát za potrebné zdôrazniť, že ten istý lekár môže byť povinne poistený ako SZČO podľa § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z., či už na základe licencie L1A alebo/aj ako fyzická osoba-držiteľ licencie L1B na základe povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia; súčasne môže byť povinne poistený aj ako zamestnanec, prípadne aj ako iná SZČO uvedená v § 5 písm. a), b), d) až f) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.

Osobitný spôsob vzniku, resp. zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia (ďalej aj „povinné poistenie“) samostatne zárobkovo činnnej osoby upravuje ustanovenie § 21 ods. 2 až 4 zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.

Trvanie a zánik poistenia lekára, ktorý je držiteľom licencie L1A, odo dňa vzniku pracovného pomeru, v ktorom na výkon činnosti je povinný mať oprávnenie podľa osobitného predpisu (licenciu L1 B), osobitne upravuje ustanovenie § 21 ods. 4 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.

Podľa § 21 ods. 4 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 310/2006 Z. z., povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnnej osobe uvedenej v § 5 písm. b) a c) dňom zániku týchto oprávnení, a samostatne zárobkovo činnnej osobe uvedenej v § 5 písm. c) odo dňa vzniku pracovného pomeru, v ktorom na výkon činnosti je povinná mať oprávnenie podľa osobitného predpisu, ak od tohto dňa podľa svojho vyhlásenia nevykonáva činnosť samostatne zárobkovo činnnej osoby uvedenej v § 5 písm. c).

Držiteľovi licencie L1A v zmysle citovaného ustanovenia povinné poistenie môže zaniknúť z troch dôvodov. Prvým dôvodom je príjem v rozhodnom období nižší ako predpokladá ustanovenie § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.

Druhým dôvodom je zánik licencie L1 A, kedy povinné poistenie zanikne dňom zániku tejto licencie.

Na zánik povinného poistenia držiteľa licencie L1A z tretieho dôvodu, teda z dôvodu vzniku pracovného pomeru sa vzťahuje ustanovenie § 21 ods. 4 písm. b), časť vety za spojovníkom „a“. To znamená, že z dôvodu vzniku pracovného pomeru u poskytovateľa zdravotníckeho zariadenia, v ktorom lekár musí mať licenciu L1B. môže povinné poistenie lekára ako SZČO z titulu držby licencie L1A zaniknúť iba vtedy, ak držiteľ licencie L1A splní svoju povinnosť podľa § 227 ods. 2 písm. a) a § 228 ods. 3 a 7 v spojení s § 21 ods. 4 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a pobočke Sociálnej poisťovne predloží

vyhlásenie, že odo dňa vzniku pracovného pomeru nevykonáva činnosť samostatne zárobkovo činnéj osoby uvedenej v § 5 písm. c), teda že od uvedeného dňa nevykonáva činnosť na základe licencie L1A (t. j. samostatnú zdravotnícku prax).

Keďže zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení výslovne vyžaduje podanie „vyhlásenia“ podľa § 21 ods. 4 písm. b), za splnenie tejto povinnosti nemožno považovať podanie Registračného listu - odhlášky, z obsahu ktorého náležitosti vyhlásenia nevyplývajú.

Na účely § 21 ods. 4 v spojení s § 228 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, Sociálna poisťovňa vydala a na svojej webovej stránke zverejnila tlačivo „Vyhlásenie samostatne zárobkovo činnéj osoby, že od vzniku pracovného pomeru nevykonáva činnosť samostatne zárobkovo činnéj osoby, na ktorú má oprávnenie podľa osobitného predpisu.“ Z obsahu tohto tlačiva vyplýva, že sa týka samostatne zárobkovo činnéj osoby podľa § 5 písm.c) zákona, ktorá vyhlasuje, že od vzniku pracovného pomeru, t. j. „od“ túto činnosť nevykonáva a že toto vyhlásenie podáva ako súčasť Registračného listu FO - odhlášky z povinného nemocenského poistenia a z povinného dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činnéj osoby z dôvodu zániku týchto poistení.

Povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie držiteľa licencie L1A teda môže zaniknúť tromi spôsobmi:

- podľa § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení dňom 30. júna kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou (ďalej len „príjem z podnikania“) nebol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9 tohto zákona, alebo
- podľa § 21 ods. 4, časti vety pred písmenom „a“ zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení platnom od 01.08.2006 do 31.12.2010 vždy dňom zániku licencie, alebo
- odo dňa vzniku pracovného pomeru s poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, v ktorom na výkon činnosti je povinný mať oprávnenie podľa osobitného predpisu, ak (v súlade s § 227 ods. 2 písm. a) a § 228 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. v spojení s § 21 ods. 4, časti vety za písmenom „a“ tohto zákona) taký lekár predložil pobočke Sociálnej poisťovne vyhlásenie, že od vzniku pracovného pomeru nevykonáva činnosť samostatne zárobkovo činnéj osoby uvedenej v § 5 písm. c) tohto zákona.“

Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení, č. k. IV.ÚS 610/2021-22 zo dňa 30.11.2021, ktorým odmietol ústavnú sťažnosť proti uvedenému rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, č. k. IVs 3/2019 zo dňa 24.11.2020, konštatoval: „Podľa názoru ústavného súdu napadnutý rozsudok nie je možné považovať za zjavne neodôvodnený ani za arbitrárny, teda taký, ktorý by bol založený na právnych záveroch nemajúcich oporu v zákone, resp. popierajúcich podstatu, zmysel a účel v predmetnom konaní aplikovaných ustanovení právnych predpisov.“

O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu zo strany všeobecného súdu je možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Z ústavnoprávneho hľadiska preto nie je dôvod na spochybnenie záverov napadnutého rozsudku, pretože sú dostatočne zdôvodnené, aj keď s takým zdôvodnením sťažovateľ nesúhlasí a využíva dostupnú inštančnú možnosť tieto závery vo svoj prospech „prebit“, nie však na podklade využiteľnom pre ústavnú sťažnosť. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu je teda ústavne udržateľný.

Ústavný súd opäť pripomenul, že mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré zákon zveril najvyššiemu súdu (bod 22 odôvodnenia tohto rozhodnutia), a preto ak všeobecné súdy zaujímajú vo vzťahu k určitej otázke rôzne právne názory, nemožno v takomto postupe vidieť porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže zaujatie stanovísk k výkladu zákonov a iných než ústavných predpisov je vo výlučnej kompetencii najvyššieho súdu (m. m. IV. ÚS 426/2018).

Zdôraznil, že zjednocovanie rozhodovania senátov najvyššieho súdu je (aj) vecou veľkého senátu príslušného kolégia tohto súdu. Po takom vyriešení určitej právnej otázky je určite z hľadiska právnej istoty nežiaduce, ak sa judikatúrny stav opätovne zmení bez zmeny pre rozhodovanie podstatného právneho predpisu. Zároveň však platí, že pokiaľ zákonodarca s postupom zmeny právneho názoru veľkého senátu o tej istej otázke následným rozhodnutím veľkého senátu v inom zložení výslovne počíta, ide o „poistku omylu“ a vyšší stupeň zjednocovacieho procesu na účel aplikačnej optimalizácie (k tomu pozri body 17, 19, 21 a 23 odôvodnenia). Novo rozhodujúci sudcovia najvyššieho súdu nemôžu v predmetnej situácii svoj odlišný právny názor ignorovať, a naopak, postupujú ex officio, pričom taký ich zákonne súladný postup nemôže byť z hľadiska práva na súdnu ochranu neúspešnej strany v konaní v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy úspešne napadnutý ako ústavne nekonformný.

Sťažovateľom avizované (ako možné) neustále preklápanie riešenia dotknutej právnej otázky postupne sa líšiacimi rozhodnutiami veľkého senátu kolégia v inom zložení je eliminované mechanizmom prijímania stanoviska podľa § 21 ods. 3 písm. a) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Ústavný súd teda v okolnostiach tejto veci dospel k záveru, že argumentácii sťažovateľa chýba ústavnoprávny rozmer, keď vo svojej ústavnej sťažnosti v zásade len polemizuje s právnymi závermi najvyššieho súdu a stavia ústavný súd do pozície ďalšej inštancie v rámci sústavy všeobecných súdov. Sťažovateľom uvádzané tvrdenia nijako nesignalizujú také pochybenia najvyššieho súdu, ktoré by vytvárali priestor pre možnosť vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľa po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie.

Uvedené je dostačujúce na to, aby ústavný súd túto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže ich posudzovanie je viazané na vyslovenie porušenia označených práv a slobôd, k čomu v tomto prípade nedošlo.“

Rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky ako aj rozhodnutie veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je pre súdy záväzné.

Je potrebné prisvedčiť žalovanej, že keďže ide vždy o príjem SZČO, nie je právne významné, či tento príjem fyzická osoba dosiahla z titulu jej statusu podľa § 5 písm. c) alebo aj podľa § 5 písm. a), príj. písm. b) alebo d) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení platnom do 31.12.2010.

Žalovaná tiež správne poukázala na to, že podľa § 227 ods. 2 písm. a) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, podľa ktorého preukázať skutočnosti rozhodujúce na vznik, trvanie, prerušenie a na zánik sociálneho poistenia, je povinný poistenec.

Správny súd konštatuje, že napriek skutočnosti, že v danom prípade žalobkyňa ukončila podnikanie u ohlasovanej živnosti dňom 31.03.2008, mala na účely sociálneho poistenia právne postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby aj po 31.03.2008, pretože mala naďalej platné oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, ktorým je licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani lekárov (licencia L1A) aj po 31.03.2008. Tak, ako to z vykonaného dokazovania vyplývalo, o zrušení licencie L1 A/Po/0676/05 rozhodla Slovenská lekárska komora až ku dňu 14.12.2015.

V danom prípade k zániku povinného poistenia žalobkyne došlo najskôr až dňom 31. decembra kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou (ďalej len „príjem z podnikania“) nebol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, keď tomuto dňu nepredchádzal zánik (vtedy stále platnej) licencie L1A a ani vyhlásenie žalobkyne, že od vzniku pracovného pomeru už nevykonáva samostatne zárobkovú činnosť.

Pokiaľ teda Sociálna poisťovňa v oboch stupňoch dospela k záveru, že žalobkyni ako samostatne zárobkovo činnej osobe zaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie až dňa 30.06.2010, a nie dňa 31.03.2008, rozhodla správne a v intenciách vyššie uvedeného názoru veľkého senátu Najvyššieho súdu SR v spojení s rozhodnutím Ústavného súdu SR.

Žalobkyňa ako držiteľka licencie L1A mala postavenie (status) samostatne zárobkovo činnej osoby v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Zároveň bola naplnená formálna aj materiálna stránka oprávnenia na výkon činnosti, pretože neexistuje žiadna vonkajšia prekážka nezávislá od jej vôle ako držiteľky tejto licencie, ktorá by jej bránila vykonávať samostatnú zdravotnícku prax, teda poskytovať zdravotnú starostlivosť v zdravotníckom zariadení prevádzkovanom iným poskytovateľom alebo na inom mieste. Tvrdenie žalobkyne, že licenciu L1A nevyužívala neznamená reálnu nemožnosť jej využívania. Na to, aby licencia L1A nebola oprávnením podľa § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, by musela existovať objektívna nemožnosť vykonávať činnosť, ktorá nespočíva v konaní, resp. nekonaní držiteľa oprávnenia.

Keďže právna podstata žalobných námietok žalobkyne a tvrdení žalovanej korešponduje právnym otázkam, ktorými sa veľký senát správneho kolégia najvyššieho súdu vo svojom rozhodnutí (1 Vs/3/2019) dôsledne zaoberal, správny súd na tieto argumenty už duplicitne v podrobnostiach nereflektoval a považoval ich za zodpovedané práve poukazom na uvedenie relevantných častí rozhodnutia veľkého senátu v odôvodnení tohto rozhodnutia.

Správny súd rozhodol na základe zisteného skutkového stavu a uvádzaných správnych skutočností po vyhodnotení všetkých námietok žalobkyne ako aj s prihliadnutím na dôvody a závery správnych orgánov, že rozhodnutia boli vydané v súlade so zákonom a názorom kasačného súdu vysloveným v zrušujúcom rozhodnutí, súd žalobu ako nedôvodnú zamietol v súlade s ustanovením § 190 SSP.

O trovách konania správny súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 v spojení s § 467 ods. 1 SSP tak, že úspešnej žalovanej náhradu trov konania a kasačného konania nepriznal, keďže jej nárok na náhradu trov v zásade neprináleží a žalobkyňa v tomto konaní nebola úspešná.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorá musí byť podaná na Krajskom súde v Prešove, a to v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia krajského súdu oprávnenému subjektu, ak tento zákon neustanovuje inak (ustanovenie § 443 ods. 1 v spojení s ustanovením § 444 ods. 1 S.s.p.).

V kasačnej sťažnosti sa musí popri všeobecných náležitostiach (§ 57 ods. 1, 2 S.s.p.) uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 S.s.p. sa podáva (sťažnostné body) a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 1, 2 S.s.p.).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovať musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom (§ 449 ods. 1 S.s.p.). Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d); je žalovaným Centrum právnej pomoci.